PLANI FINAL RAJONAL

SHKODER-LEZHE

(2005-20)

PRILL 2006

KLIENTI:
FONDI SHQIPTAR I ZHVILLIMIT

FINANCUESI:
KOMISIONI EVROPIAN

KONSULENTI:

Eptisa
INTERNACIONAL
GRUPO EP

PERMBAJTJA

Kapitulli Nje:	HYRJE DHE PERMBLEDHJE
Kapitulli Dy:	QELLIMET DHE OBJEKTIVAT
Kapitulli Tre:	PLANI KONCEPTUAL
Kapitulli Kater:	VENDBANIMI DHE DEMOGRAFIA
Kapitulli Pese:	KERKESAT E TOKES
Kapitulli Gjashte:	NDERTIMI DHE PLANIFIKIMI URBANISTIK LOKAL
Kapitulli Shtate:	INFRASTRUKTURA STRATEGJIKE
Kapitulli Tete:	ZHVILLIMI EKONOMIK
Kapitulli Nente:	AMBJENTI
Kapitulli Dhjete:	ZHVILLIMI NE ZONAT E THELLA
Kapitulli Njembedhjete:	PLANI RAJONAL DHE IMPLEMENTIMI I TIJ
Kapitulli Dymbedhjete:	KONKLUZIONI: PO ME PAS?

LISTA E FIGURAVE

Figura 1.1: Harta e Vendit

Figura 4.1: Harta e Ndryshimit te Popullsise

Figura 3.1: Plani Konceptual

Figura 6.1: Studimi i Planifikimit Lokal: Qyteti Shkoder

Figura 6.2: Studimi i Planifikimit Lokal: Korridori Koplik

Figura 6.3: Studimi i Planifikimit Lokal: Qyteti Lezhe

Figura 6.4: Studimi i Planifikimit Lokal: Shengjin

Figura 6.5: Studimi i Planifikimit Lokal: Velipoje

Figura 6.6: Studimi i Planifikimit Lokal: Bushat

Figura 6.7: Studimi i Planifikimit Lokal: Vau i Dejes

Figura 7.1: Zonat e Rritjes Urbane dhe Plani i Rrugeve Strategjike

Figura 8.1: Plani i Zhvillimit Ekonomik

Figura 9.1: Plani Ambjental

Figura 10.1: Plan Zhvillimi per Zonat e Thella: Zona Veri -Perendimore

Figura 10.2: Plan Zhvillimi per Zonat e Thella: Zona Veri -Lindore

Figura 10.3: Plan Zhvillimi per Zonat e Thella: Zona Jug -Lindore

Figura 11.1: Plani i Gjithanshem

Figura 11.2: Kufinjte e Agjensive Lokale

LISTA E TABELAVE

Tabela 4.2 Vendodhja dhe Rritja e Popullsise: Skenari per Vitin 2020

Tabela 5.1 Buxhet Tipik i Tokes

Tabela 5.2 Kerkesat per Toke

Tabela 6.1 Hierarkia e Rruge-kalimeve me Elemente dhe Dimensione

Tabela 6.2 Kostoja e Te Drejtes se Kalimit

Tabela 6.3 Supozimi i Kostos per Artikuj te tjere

Table 6.4 Faktoret e Rregullimit te Çmimit per Densitet

Table 6.5 Permbledhje e Kostos se Zonave te Banuara

Table 6.6 Kosto per Vendbanime dhe Hektare

Table 6.7 Vende Ndertimi te Sherbyera

Table 7.1 Sistemet e Furnizimit me Uje ne Korridorin e Zhvillimi

Table 7.2 Burimet e Furnizimit me Uje ne Korridorin e Zhvillimit

Table 7.3 Nevojat Investuese Kapitale per Furnizimin me Uje

Table 7.4 Sistemet e Kanalizimeve te Ujerave te Zeza ne Korridorin e Zhvillimit

Table 7.5 Nevojat e Kapitalit te Investimit per Sistemet e Kanaleve te Ujerave te Zeza ne Korridorin e Zhvillimit

Table 7.6 Buxhetet per Projektet e Kanalizimeve dhe Ujit Strategjik

Table 7.7 Kostoja per person per Projektet Strategjike te Ujesjellesit dhe Kanalizimeve.

Table 7.8 Ndikimi mbi Tarifat e Ujit dhe Kanalizimeve

Table 7.9 Shperndarja e Nenstacioneve ne Zonen e Korridorit

Table 7.10 Permbledhje e Consumit te Energjise

Table 7.11 Identifikim i Projektit te Rrugeve Strategjike

Table 7.12 Identifikim I Projektit te Transportit Publik

Table 8.1 Komoditete ne Nyjet Turistike

Table 8.2 Vendet e Biznesit

Table 8.3 Permbledhja e Projektit

Table 9.1 Permbledhja e Buxhetit te Projektit per Ambjentin

Table 10.1 Kostot per Rruget Rurale

Table 10.2 Identifikimi i Projektit te Zhvillimit Rural: fleta 1

Table 10.3 Kostot e Programit te Zhvillimit Rrural

Table 11.1 Agjensite e Zhvillimit ne Zonat Urbane

Table 11. 2 Agjensite e Zhvillimit per Zonat e Thella

Table 11.3 Skice e Konsoliduar e Projekteve

KAPITULLI NJE

HYRJE DHE PERMBLEDHJE

1.1 Çfare Eshte Nje Plan Rajonal?

Nje plan rajonal eshte nje strukture strategjike per *zhvillimin hapesinor shumesektoresh te nje territori te gjere* qe sintetizon veprimin ne **pese** çeshtje.

- Shperndarja e vendeve per nder tesa (perfshi te gjithe infrastrukturen lokale ne keto vende) te mjaftueshme qe te permbushin nevojat e parashikuara (ne lidhje me popullsine, zonat siperfaqesore dhe vendndodhjen).
- Infrastruktura strategjike (d.m.th. rruget, transporti publik, ujesjellesit, kanalizimet dhe energjia), e cila u sherben ketyre vendeve dhe i lidh sebashku ne nje hapesire rajonale.
- Nje strategji e zhvillimit ekonomik (hapja e vendeve te punes dhe zhvillimi i biznesit), e cila themelon dhe drejton propozimet per token dhe infrastrukturen duke siguruar nje logjike ekonomike per to.
- Nje strategji ambjentaliste qe synon sigurimin e mbeshtetjes fizike te tokes dhe propozimeve per zhvillimin ekonomik dhe te infrastruktures.
- Propozime efektive mbi implementimin qe kane te bejne me organizimin e institucioneve, financimin e mjeteve financiare te nevojshme dhe menyren e menaxhimit te planit te implementimit.

Ne rastin prezent, kemi tre komente te tjera te pergjithshme. Se pari, ne i referohemi politikave themelore te planifikimit 'hapesinor' ne Evrope dhe permendim ne veçanti Perspektiven Evropiane te Zhvillimit Hapesinor (ESDP).

Se dyti, ne veme ne dukje qe nje plan rajonal duhet (a) te siguroje nje strukture per 'planet lokale' qe e perbejne, dhe (b) te jete i pershtatshem me planet e tjera rajonale brenda struktures se nje 'plani hapesinor kombetar'.

Se treti, ne argumentojme se (nese kemi konceptin e zakonshem evropian te nje rajoni) ka vetem kater rajone ne Shqiperi: veriu, qendra, jug-perendimi dhe jug-lindja. Ne Figuren 1.1, identifikojme keto kater rajone shqiptare dhe gjithashtu japim nje ide mbi rajonet e mundshme pertej kufirit.

1.2 PERMBLEDHJA KAPITULL-PAS-KAPITULLI

1.2.1 Kapitulli 2

Kapitulli 2 permbledh qellimet dhe objektivat e planit ne lidhje me 'temat kyçe'.

1.2.2 Kapitulli 3

Kapitulli 3 permbledh konceptin hapesinor rajonal. Idea qendrore eshte synimi per te rritur shkallen e tregut duke krijuar nje rajon urban policentrik pertej-kufitar, dhe ta integroje ate (ne lidhje me transportin, elektroniken dhe institucionet publike/private) si nje hapesire ekonomike funksionale te vetme. Ne e quajme kete rajon 'PodShkod', dhe e mbeshtesim planin ne magnetet urbane binjake te PodShkod dhe Kosoves. Propozimi eshte qe te perqendrohet rritja e popullsise ne ato pjese te rajonit qe kane mundesite me te mira te punesimit.

1.2.3 Kapitulli 4

Kapitulli 4 parashtron nje skenar te thjeshte demografik te mbeshtetur ne tri faza. E para, ne projektojme ndryshimin historik te popullsise sipas ndarjes komune/bashki deri me 2020 (kohezgjatja e planit). E dyta, ne e strukturojme propozimin qe te krijohen shtate *'zona te rritjes urbane'* , d.m.th. Qyteti Shkoder, qyteti Lezhe, Korridori Shkoder-Koplik, Shengjin, Velipoje, Bushat dhe Vau i Dejes. E treta, ne alokojme ndryshimin e projektuar te popullsise ne zonen e rritjes urbane me te afert.

1.2.4 Kapitulli 5

Kapitulli 5 konverton skenarin e rritjes se popullsise ne kerkesa te tokave mbi bazen e nje supozimi perreth densitetit. Supozimi eshte relativisht i larte, por ky densitet do te siguroje nje infrastrukture lokale qe eshte e pershtatshme.

1.2.5 Kapitulli 6

Kapitulli 6 paraqet nje plan lokal per secilen prej shtate zonave te rritjes urbane, duke treguar se ku duhet te gjendet toka e nevojshme. Tregohen edhe projektet e rrugeve strategjike. Ky kapitull llogarit per me teper edhe koston e rrugeve, ujesjellesve, kanalizimeve, energjise dhe ndriçimit lokal (d.m.th. tretesor) per hektar dhe familje. Propozojme qe investimi te financohet nga shitja e tokave (dhe mbetja t'u kthehet pronareve). Buxheti kapital eshte programuar.

1.2.6 Kapitulli 7

Kapitulli 7 paraqet dhe shpjegon projektet strategjike (paresore dhe dytesore) per ujesjellesit, kanalizimet, energjine, rruget dhe transportin publik. Prezantohet nje buxhet kapital faze, perveç per energjine elektrike qe shihet si nje çeshtje kombetare. Ne gjithashtu komentojme mbi pershtatshmerine dhe rifitimin e kostos te ujesjellesve dhe kanalizimeve.

1.2.7 Kapitulli 8

Kapitulli 8 mbulon zhvillimin ekonomik. Diskutimi mbulon veçanerisht agrikulturen dhe agribiznesin si edhe turizmin. Ne gjithashtu paraqesim tipe zhvillimi te propozuara per vendet e biznesit (ne zona te ndryshme te rritjes urbane). Jepet dhe nje projekt per buxhetin.

1.2.8 Kapitulli 9

Kapitulli 9 identifikon çeshtjet dhe projektet ambjentaliste. Projektet kryesore perfshijne devijim in e pjesshem te lumenjve dhe thellimin e shtratit te tyre (per te zvogeluar rrezikun e permbytjeve), por edhe mbrojtjen e zonave ekologjikisht te ndjeshme ne bregdet apo afer tij. Parashtrohet nje buxhet i projektit, por plani i financimit merr si te mire qene qe çeshtja do te mbulohet nga projekti mbi Planifikimin dhe Legjislacionin Ambjentalist (ELPA), qe tashme eshte ne rruge e siper (dhe financohet nga BE gjithashtu).

1.2.9 Kapitulli 10

Kapitulli 10 paraqet nje program zhvillimi per zonat e thella malore. Cilesohen politika te veçanta per lloje te ndryshme fshatrash, dhe koordinohen politika per mirembajtjen e rrugeve (ashtu si edhe investime sociale) me llojet e fshatrave. Parashtrohet dhe nje buxhet faze.

1.2.10 Kapitulli 11

Kapitulli 11 sintetizon hartat e planit dhe strukturen e projekteve dhe te kostove buxhetore nga Kapitujt 6 deri 10. Keshtu, qe te paraqitet nje pamje e pergjithshme, propozohen rregullime institucionale, dhe ne veçanti argumentojme per autoritete me te pakta dhe me te gjera te zhvillimit. Paraqiten burimet financuese per fazen 1. Se fundmi, ne lidhje me menaxhimin e implementimit te planit, ne propozojme krijimin e nje fondi te dhenash per monitorimin e planit.

1.2.11 Kapitulli 12

Kapitulli 12 paraqet nje perllogaritje te shkurter te rreziqeve dhe veshtiresive kryesore. Ne perpiqemi qe te perqendrojme vemendjen ne sfiden kryesore, qe per ne eshte krijimi i nje ‘sistemi menaxhimi te tokes urbane’ i cili eshte ne gjendje (a) te prodhoje toka te planifikuara dhe me sherbime te kryera qe plotesojne kerkesat dhe (b) te ndaloje ndertimin i cili nuk eshte ne perputhje me politikat e planit. Se fundmi, ky kapitull hipotezon mbi investimet me te rendesishme te fazes se pare, dhe rekomandon qe donatoret dhe autoritetet qeveritare t'u kushtojne vemendje aty re se pari.

1.3 ARGUMENTI KYÇ

Mesazhi kryesor i planit eshte ky: investimet private domethenese kurre nuk do te fillojne nese nuk funksionon nje treg toke dhe ky treg toke i tille eshte i pamundur pa nje sistem funksionues planifikimi. Keto parakushte ekzistojne (deri diku) ne Qendren e Tiranes (mbi themelin e Planeve dhe te sistemit planifikues te krijuar ndermjet 1920 dhe 1939), por me shume mundesi askund tjeter ne Shqiperi dhe patjeter jo ne rajonet e Shkodres apo Lezhes. Kjo nuk eshte aq nje sfide teknike sesa me teper nje sfide politike.